

Отклањање катаракте траје неколико минута

Данас се „сива мрена” оперише у раном стадијуму, онда када засмета пацијенту, обично када особа почне да има сметње приликом вожње аутомобила, каже др Мирко Јанков

Данијела Давидов-Кесар

Катаракта или сива мрена је проблем с којим се среће сваки други човек старији од 65 година. Реч је о замућењу очног сочива услед процеса старења протеина сочива чиме се ремети њихова дебљина и састав, а повећава проценат воде. Најчешћи узрок је природно старење сочива, а ултраљубичасто светло, дуготрајно коришћење јаких противзапаљеничких лекова (кортикостероида), неке метаболичке болести (на пример дијабетес) или изразито висока кратковидост могу да изазову катаракту и у млађем животном добу.

Угледни офталмолог проф. др Мирко Јанков каже да замагљен вид, расипање светла, потреба да се често мењају наочаре указују да је сочиво почело да се мути. Ако се ништа не предузме, може доћи до потпуног губитка вида.

– Данас се катаракта оперише у раном стадијуму, онда када засмета пацијенту, обично

када особа почне да има сметње приликом вожње аутомобила. Не чека се, како је то била пракса пре десетак година, да она „сазри”, када се оперисала тек по потпуном губитку вида. Ако у оку постоје и друге болести, као што је такозвана сенилна дегенерација макуле, или, пак, промене на очном дну због шећерне болести, очни лекар предлаже операцију катаракте и због тога што му она омета да прати та озбиљнија стања ока – објашњава др Јанков, који је офталмологију специјализирао и докторирао у Бразилу.

Углавном су старији људи кандидати за операцију катаракте, али овом операцијом могуће је да се и млађи људи истовремено „реше” изузетно високе диоптрије. У таквим случајевима операција катаракте може се радити и код млађих пацијената, а др Јанков напомиње да старији, који, осим катаракте, имају и диоптрију за „гледање на даљину и близину”, специјалним мултифокалним сочивима могу да реше сва три проблема истовремено.

– Модерна операција катаракте траје десетак минута, ради се у локалној анестезији и потпуно је безболна. Погрешно је мишљење да се катаракта уклања само ласером. То није тачно, у питању је ултразвук, такозвана фа-

Др Мирко Јанков

ко емулзификација. Ласери се, истина, полако пробијају за неке кораке у операцији катаракте, али је још најважнији ултразвук. Кроз милиметарски рез замагљено сочиво се усисава и замењује новим, вештачким, које ту остаје заувек. Пред саму операцију у око које се оперише анестезија се даје капима, чиме се прошири зеница. Током интервенције пацијент све време комуницира са доктором, чује шта се дешава око њега, али не осећа бол. Пацијент после операције иде кући и сутрадан долази на контролу.

Значајно побољшање вида приметно је на дан операције. Прва контрола је првог дана после операције, а друга после седам дана. Првих месец дана потребно је укапати капи у оперисано око како би се осигурао миран и успешан постоперативни ток. За месец дана рана у потпуности зарасте и око је опорављено. После интервенције нема ограничења у обављању свакодневних обавеза, али се мора чувати од ударца у око, дизања тешког терета и „трљања” ока – наглашава др Јанков, иначе добитник признања „Глобални амбасадор офталмологије 2007”.

Једном оперисана катаракта не може поново да настане, јер је сочиво уклоњено, а на ње-

гово место стављено вештачко, које се више не замућује. С друге стране, др Јанков истиче да се након извесног временског периода код малог броја пацијената може јавити такозвани фиброзни ожиљак на задњој капсули сочива, односно секундарна катаракта.

– Она такође може довести до благог замућења вида. Уклања се ласером, безболном интервенцијом, која траје неколико минута.

Операција катаракте може да се ради у истом дану на оба ока, али више волим када се направи пауза од неколико дана. На тај начин још једном потврђујемо да је прорачун уграђеног сочива исправан и уверимо се да нема никаквих знакова инфекције. Пошто је операција безболна и комфорна по пацијента, он зна шта га чека на новој операцији, која му обично брже и лакше прође – сматра наш саговорник, који је и предавач на специјалистичком курсу из рефрактивне хирургије на институту у Цириху.

Не постоји начин да се спречи настајање катаракте, каже он, додајући да је генетика најважнија, али да је добродошла балансирана исхрана, богата воћем и поврћем. Доказано је да често и интензивно излагање ултраљубичастим зрацима, нарочито на планинама, доводи до веће учесталости појаве катаракте, па се препоручује што чешће и дуже ношење наочара за сунце са ултраљубичастим филтером.